Çĕнтерӳ кунĕ

Уяв куççульсĕр иртме пултараймасть

(Вĕçĕ. Пуçл. 1-мĕш стр.).
Вăрçăра пуç хунисене асăнса лартнă палăк умне ветерансене машинăпах лартса кайрĕç. Чĕрĕ чечексемпе кăшăлсем хурас текенсем вара урам тăршшĕпех тăсăлчĕç.

Çак чыса тивĕçлĕ êçе пурнăçланă хыççăн районти афганец салтаксен пĕрлешĕвĕн ертӳçи В. Киршев çак кун ĕçтешĕсене тĕрлĕ шайри орденсемпе саламларĕ.

Палăк умĕнче асăнмалăх сăн ӳкерттернĕ хыççăн пурте салтак пăтти çиме васкарĕç. Паянхи салтак пăттине çиме тутлă пулчĕ, паллах. Вăрçă вăхăтĕнче вара пур чух çиме те вăхăчĕ пулман...

Муркашри ветерансен хорĕн тата ача-пăча искусство шкулĕнче вĕренекенсен концертне те пуханнисем хапăл туса йышăнчĕç. Илемлĕ кĕвĕ таврана сарăлса куракансен йышне татах та пысăклатрĕ.

Кăнтăрла район администрацийĕн ларусен залне Раççей Федерацийĕн тава тивĕçлĕ артисчĕпе Сергей Фетисовпа тĕл пулма ачасем те, çамрăксем те, аслăрах ăрурисем те васкарĕç. Вăрçă çулĕсене, уйрăм çын кăмăлне сăнласа паракан «Георг» илемлĕ фильм пăхнă хыççăн артист куракансемпе тĕл пулчĕ. Çак кинора Н.С. Хрущев рольне вылянă Сергей Васильевич Фетисов нумай ыйту çине хуравлама вăхăт тупрĕ. Автограф илес текенсен вара черете те тăма лекрĕ. Çĕрпӳ районне туха кайиччен Муркашçен артиста парне те парса ячĕç.

Каçхине те Муркашра уяв концерт программипе пуян пулчĕ. Куракансем «Расна» эстрада ушкăнĕн, Муркашри ача-пăча искусство шкулĕн воспитанникĕсен тата Муркашри учительсен пултарулăхне курса киленчĕç. Çĕнтерӳ кунне халаллана уяв 22 сехетре фейерверкпа вĕçленчĕ.

Н. НИКОЛАЕВА.

Вăрçă паттăрĕсене чысларĕç

Уйкас Янасал ял тăрăхĕнче пурăнакан вăрçă ветеранĕсене, тыл ĕçченĕсене, пуç хунисене асăнса лартнă обелиск умĕнче чысласси йăлана кĕнĕ ĕнтĕ. Кăçал та Аслă Çĕнтерӳ 65 çул тултарнине анлăн паллă турĕç ял ĕçченĕсемпе шкул ачисем. Палăк умĕнче митинг иртрĕ. Пуçтарăннисене ял тăрăхĕн пуçлăхĕ В.И. Егоров уяв ячĕпе саламларĕ, шкул директорĕ И.П. Федотова сăмах каларĕ. Ильич ячĕпе хисепленекен хуçалăх ертӳçи И.В. Николаев вăрçă ветеранĕсене тав сăмахĕ каларĕ, тыл ĕçченĕ М.А. Алексеев çамрăк ăрăва асаттесен ĕçне малалла тăсма, çĕр-шывăн юрăхлă çынсем пулмаллине аса илтерчĕ. Уйкас Янасал тăрăхĕнчен Аслă Отечественнăй вăрçа 356 çын туха кайнă, вĕсенчен 187 çын каялла таврăнайман. Ветерансен совечĕн председателĕ В.Н. Ипатьева вăрçăра вилнисен списокне вуласа пачĕ, вĕсене асăнса халăх пĕр минутлăха шăпланчĕ. Вăрçăран таврăннисен списокне те вуласа пачĕ В. Ипатьева. Вĕсенчен пирĕн хушăра паян иккĕшĕ кăна пурăнаççĕ. Н.А. Александров паян пирĕнпе уявра. В.Т. Тимофеев сывлăхĕ хавшанă пирки килеймен. Афган вăрçине хутшăннисенчен Е.В. Кириллов пур. Шкул ачисем, ял администрацийĕнче ĕçлекенсем, ветерансем палăк умне чĕрĕ чечексем хучĕç.

Палăк умĕнче шкул ачисем музыка учителĕ С.С. Максимова ертсе пынипе пысăк концерт лартса пачĕç. Совет Союзĕн Геройĕн Яков Анисимович Анисимовăн хĕрĕн Т.Я. Михеевăн ашшĕн паттăрлăхĕ çинчен асăнсан кусĕ шывланчĕ. Ашшĕне вăл тĕлĕкри пек кăна ас тăвать.

Аслă Çĕнтерӳ кунĕнче кашни çулах велосипедистсен ăмăртăвĕ иртет, ăна СССР спорт мастерĕ Владимир Шалтыков ячĕпе ирттереççĕ. Митинг хыççăн пурте велосипедистсене кĕтсе илчĕç, вĕсем Муркаш – Уйкас Янасал маршрутпа ăмăртрĕç.

Уйкас Апаш ялĕнче уяв малалла тăсăлчĕ. Ку ялта Совет Союзĕн Геройĕ Яков Анисимов çуралнă. Çак ял халăхĕ умĕнче Вăçкассинчи культура çурчĕ çумĕнчи художество пултарулăх коллективĕ тата Сосновкăри пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан тĕп шкул ачисем концерт кăтартрĕç.

Зинаида АНТОНОВА,
Сосновкăри пĕтĕмĕшле
пĕлӳ паракан тĕп шкулти вĕрентекен.

Вулакан пултарулăхĕ

Телейлĕ пулăп пурпĕрех

Ах юрату хăвăрт сӳнчĕ
Пĕр кĕтмен çĕртен.
Çут тумлам пуçра çуталчĕ
«Сыв пул» тенĕрен.

Ма юратăва сивлерĕн,
Пĕлтерсем, савни?
Мĕншĕн:
«Тек савмастăп»,– терĕн?
Пур-им куç хывни?

Çиçрĕ çиçĕм, çумăр ӳкрĕ
Типĕ çĕр çине.
Ман чĕрем хĕссе ыратрĕ,
Туйрĕ пĕччене.

Кусăмран куççуль
юхтармăп
Пурпĕр пурнăçра,
Сансăрах телейлĕ пулăп,
Пур вăй-хал чунра.

Игорь МАЙКОВ.
Кашмаш ялĕ.

Полигон хута кайрĕ

Тасарах, илемлĕрех, хăтлăрах пулĕ Муркаш ен

Аслă Çĕнтерӳ тунăранпа 65 çул çитнине паллă тăвас умĕн пысăк парне кĕтрĕ районта пурăнакансене. Майăн 6-мĕшĕнче Москакасси ял тăрăхĕн территорийĕнчи Ивановка ялĕ патĕнче йăлари хытă каяшсен полигонĕн пĕрремĕш черечĕ хута кайрĕ. Çак паллă кунпа Муркашсене саламлама ЧР çут çанталăк ресурсĕсен тата экологи министрĕ А.В. Ермолаев та килсе çитрĕ. Ăна тата ытти хăнасене полигон умĕнче Муркашсем çăкăр-тăварпа, кăпăклă чăваш сăрипе, хавасла юрă-кĕвĕпе кĕтсе илчĕç.

– Паян пирĕншĕн чăннипех пысăк пĕлтерĕшлĕ самант,– палăртрĕ савăнăçлă мероприятие уçнă май район пуçлăхĕ Ю.А. Иванов.– Полигонăн пĕрремĕш котлованне хута яратпăр. Полигонăн пĕтĕмĕшле смета хакĕ вара 100 миллион тенкĕ ытла. 2009 çулхи августăн 20-мĕшĕнче полигон тăвассипе строительствăпа монтаж ĕçĕсене пурнăçлама аукцион ирттертĕмĕр. Унта 78649 пин тенкĕ смета хакĕпе «Чувашавтодор» чикĕллĕ яваплăхлă общество çĕнтерчĕ. Укçа-тенкĕ пулман пулин те, полигон тăвас ĕçе тытăнтăмăр. Паянхи кун вара çавна кăтартса парать: енчен те питех те çине тăрас пулсан, мĕн шутланине пурнăçа кĕртме пулатех. Малашне вара пирĕн район экологи тĕлĕшĕнчен тасарах, хăрушлăхсăртарах пулĕ.

Ырă ĕçе пурнăçлама майсем туса панишĕн Юрий Александрович Чăваш Республикин Çут çанталăк ресурсĕсен тата экологи министерствине тав сăмахĕ каларĕ.

– Муркашсем яланах ĕçченлĕхпе палăрса тăнă. Кунта та эсир малта. Сирĕн районта паян республикипе пĕрремĕш полигон хута каять. Кун пекки республикипе те урăх çук. Малашне вара полигонсене Етĕрне, Елчĕк, Шăмăршă районĕсенче тумалла пулать. Чăваш Республикин Президенчĕ республика Патшалăх Канашне янă Çырăвĕнче экологи хăрушсăрлăхĕ çине пысăк тимлĕх уйăрчĕ. Ку енĕпе асăннă Çырăва пурнăçа кĕртессипе эсир конкретлă утăмсем турăр та ĕнтĕ, – палăртрĕ хăйĕн сăмахĕнче Чăваш Республикин çут çанталăк ресурсĕсен тата экологи министрĕ А.В. Ермолаев Муркашсене çак паллă самантпа саламланă май.

Анатолий Валентинович çавăн çинче те чарăнчĕ. 2009 çулхи декабрь уйăхĕнче Чăваш Республикин Президенчĕ республикăри экологи хăрушсăрлăхĕ пирки Указа алă пуснă. Унпа килĕшӳллĕн пур районсен те йăлари хытă каяшсене вырнаçтарассипе программăсем туса хатĕрлемелле.

Полигона савăнăçлă ларутăрура уçнă çĕрте «Чувашавтодор» строителĕсем те пулчĕç. Асăннă строительство организацийĕн тĕп инженерĕ В.И. Иванов палăртнă тăрăх вĕсен коллективĕ полигон тăвас ĕçе пуçласа пурнăçлать. Апла пулин те вĕсем хăйсен умне лартнă задачăна татса пама пултарнă, ĕçсене вăхăтра тата пахалăхлă пурнăçланă.

Полигон Москакасси ял тăрăхĕн территорийĕнче вырнаçнă. Ял тăрăхĕн пуçлăхĕ М.М. Пушкин çак саманта асăнчĕ:

– Çĕнĕ объект пирĕн территорире вырнаçни пирĕн ответлăха та ӳстермелле. Тасалăхпа тирпейлĕх тĕлĕшпе пирĕн территори ыттисемшĕн тĕслĕх пулса тăмалла,– терĕ вăл.

Пухăннисене çак пĕлтерĕшлĕ кунпа «Моргаушское» пурăнмалли çуртйĕрпе коммуналлă хуçалăх ертӳçи С.Н. Тимофеев та саламларĕ.

Район пуçлăхĕ Ю.А. Иванов хăйĕн ячĕпе проект тăвакансемпе полигон тунă çĕрте ĕçлекен строительсене Тав çырăвĕсем парса чысларĕ.

Савăнăçлă самант хĕрлĕ хăйăва каснинчен пуçăнчĕ. Хыççăн вара автотараса çине каяш, çӳп-çап турттаракан КамАЗ автомашина кĕчĕ. Çакă та пĕтĕм технологие пăхăннине çирĕплетекен пĕлтерĕшлĕ самант пулса тăрать: каялла автомашинăсем полигонран автотараса урлă мар, хуçалăхпа йăла зонинче вырнаçнă ятарлă дезинфекци ванни урлă тухаççĕ.

Кайран пурте пĕрле полигонра пулчĕç. «Институт «Чувашгипроводхоз» хупă акционер обществин тĕп инженерĕ А.В. Титов полигон структури пирки каласа пачĕ. Пĕтĕмĕшле полигон 30 çуллăха. Тепĕр хут производствăра усă курма май пур материалсене, калăпăр, кĕленче-кантăк таврашĕсене, тимĕр-тăмăра, пластик хатĕрсене уйрăмшар пухассине йĕркелесе вĕсене полигона турттармасан, асăннă объектпа 50–60 çул та усă курма май пулĕ.

Çапла вара полигон ĕçлеме тытăнчĕ. Апла пулсан малашне татах тасарах, илемлĕрех, хăтлăрах пулĕ Муркаш ен.

В. ШАПОШНИКОВ.

Сăн ӳкерчĕксенче: хĕрлĕ хăйо каснă самант; полигона пынă пĕрремĕш пушату.